

Hur europaparlamentsvalen slutat om valdeltagandet var högre

Det låga valdeltagandet i Europaparlamentsvalen föranleder diskussioner om hur partiernas valresultat hade blivit om deltagandet hade varit högre. I Europaparlamentsvalundersökningarna ställer vi frågor om icke-röstarnas partipreferenser, mer specifikt om vilket parti de skulle ha röstat på om de valt att delta i valet. Svaren låter oss systematiskt undersöka skillnader mellan röstare och icke-röstare. Vi kan beräkna hur valet hade slutat i ett scenario då alla väljare röstat, det vill säga om valdeltagandet hade varit hundra procent. I tabell 1 redovisar vi om det hade gått bättre (+) eller sämre (-) för partierna i EP-valen 1995–2019.

Resultaten visar att valen 1995–2004 hade slutat annorlunda om alla röstat. Exempelvis hade Socialdemokraterna då haft mellan tre och åtta procentenheters starkare valresultat, medan Liberalerna hade fått ett en till tre procentenheter lägre stöd. I de två senaste valen när valdeltagandet varit något högre har också skillnaderna mellan icke-röstare och röstare minskat. De två senaste EP-valen 2014 och 2019 hade inte slutat dramatiskt annorlunda.

Tabell 1 Hur många fler/färre röster partier skulle ha fått om alla röstade i EP-valen 1995–2019 (procentenheter)

	1995	1999	2004	2009	2014	2019
Vänsterpartiet	-1,4	+0,2	-1,8	-0,5	+0,6	-0,2
Socialdemokraterna	+2,9	+4,2	+7,8	+4,2	+0,8	+1,0
Miljöpartiet	+3,4	-0,3	-0,5	-0,2	-0,7	-0,9
Centerpartiet	-0,3	-0,8	-0,5	-0,9	-0,8	-0,8
Liberalerna	-0,9	-2,7	-1,4	-2,7	-1,2	-0,2
Kristdemokraterna	-0,8	-0,9	-1,4	-0,4	-0,3	+0,2
Moderaterna	-2,0	+0,3	-0,6	+1,7	+1,5	+0,3
Sverigedemokraterna	-	-	-	-0,3	-0,1	+1,0
Feministiskt initiativ	-	-	-	-0,6	-0,3	-0,1
Junilistan	-	-	-1,1	-0,8	-	-
Piratpartiet	-	-	-	±0	-0,2	-
Övriga	-0,9	-	-0,5	+0,5	-0,1	-0,2
Summerade absoluta avvikelser	12,6	9,4	15,6	13,0	6,6	4,9

Källa: Valforskningsprogrammet: Europaparlamentsvalundersökningarna 1995–2019.

Kommentar: Analysen bygger på information om icke-röstarnas politiska preferenser. Frågan till icke-röstare ställs som en följdfråga till personer som uppger att de inte röstade i valet och lyder: "Vilket parti skulle du ha röstat på, om du hade röstat?". Sverigedemokraterna ingår i gruppen övriga partier fram till 2004. Resultaten har viktats mot de officiella valresultaten. Uppgifter om röstning har kontrollerats mot de offentliga vallängderna. Positiva differensmått indikerar att partiet skulle ha fått ett bättre valresultat om även icke-röstarna deltagit i valet. Negativa differensmått indikerar att partiet skulle ha fått ett sämre valresultat om även icke-röstarna deltagit i valet. För detaljer om fördelningar, se tabell 2 på nästa sida.

Tabell 2 Hur hade EP-valen slutat om även icke-röstarna röstat? Valresultatet i EP-valet 1995–2019 inklusive icke-röstare (procent)

	1995			1999			2004		
	Resultat	+ icke-röstare	Differens	Resultat	+ icke-röstare	Differens	Resultat	+ icke-röstare	Differens
Vänsterpartiet	12,9	11,5	-1,4	15,9	16,1	+0,2	12,8	11,0	-1,8
Socialdemokraterna	28,1	31,0	+2,9	26,1	30,3	+4,2	24,5	32,3	+7,8
Miljöpartiet	17,2	20,6	+3,4	9,5	9,2	-0,3	5,9	5,4	-0,5
Centerpartiet	7,2	6,9	-0,3	6,0	5,2	-0,8	6,3	5,8	-0,5
Liberalerna	4,8	3,9	-0,9	13,9	11,2	-2,7	9,9	8,5	-1,4
Kristdemokraterna	3,9	3,1	-0,8	7,7	6,8	-0,9	5,7	4,3	-1,4
Moderaterna	23,2	21,2	-2,0	20,9	21,2	+0,3	18,2	17,6	-0,6
Sverigedemokraterna	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Feministiskt initiativ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Junilistan	-	-	-	-	-	-	14,5	13,4	-1,1
Piratpartiet	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Övriga	2,7	1,8	-0,9	-	-	-	2,2	1,7	-0,5
Summa procent	100,0	100,0		100,0	100,0		100,0	100,0	
Antal svarspersoner	988	1 780		824	1 468		820	1 457	

	2009			2014			2019		
	Resultat	+ icke-röstare	Differens	Resultat	+ icke-röstare	Differens	Resultat	+ icke-röstare	Differens
Vänsterpartiet	5,7	5,2	-0,5	6,3	6,9	+0,6	6,8	6,6	-0,2
Socialdemokraterna	24,4	28,6	+4,2	24,2	25,0	+0,8	23,5	24,5	+1,0
Miljöpartiet	11,0	10,8	-0,2	15,4	14,7	-0,7	11,5	10,6	-0,9
Centerpartiet	5,5	4,6	-0,9	6,5	5,7	-0,8	10,8	10,0	-0,8
Liberalerna	13,6	10,9	-2,7	9,9	8,7	-1,2	4,1	3,9	-0,2
Kristdemokraterna	4,7	4,3	-0,4	5,9	5,6	-0,3	8,6	8,8	+0,2
Moderaterna	18,8	20,5	+1,7	13,7	15,2	+1,5	16,8	17,1	+0,3
Sverigedemokraterna	3,3	3,0	-0,3	9,7	9,8	-0,1	15,4	16,3	+0,9
Feministiskt initiativ	2,2	1,6	-0,6	5,5	5,2	-0,3	0,8	0,7	-0,1
Junilistan	3,5	2,7	-0,8	-	-	-	-	-	-
Piratpartiet	7,1	7,1	±0,0	2,2	2,4	-0,2	-	-	-
Övriga	0,2	0,7	+0,5	0,7	0,8	-0,1	1,7	1,5	-0,2
Summa procent	100,0	100,0		100,0	100,0		100,0	100,0	
Antal svarspersoner	902	1 395		1 665	2 094		2 972	3 559	

Källa: Valforskningsprogrammet: Europaparlamentsvalundersökningarna 1995–2019.

Kommentar: Resultaten visar andelen röstande för de olika partierna i Europaparlamentsvalen 1995–2019. Resultaten har viktats mot de officiella valresultaten. Frågan till icke-röstare ställs som en följdfråga till personer som uppger att de inte röstade i valet och lyder: "Vilket parti skulle du ha röstat på, om du hade röstat?". Sverigedemokraterna ingår i gruppen övriga partier fram till 2004. Resultaten har viktats mot de officiella valresultaten. I 1999 års Europaparlamentsvalundersökning var det ingen i undersökningen som uppgav att de röstat på ett "Annat parti", och därför har viktningen genomförts endast för de redovisade partierna. Uppgifter om röstning har kontrollerats mot de offentliga vallängderna. Positiva differensmått indikerar att partiet skulle ha fått ett bättre valresultat om även icke-röstarna deltagit i valet. Negativa differensmått indikerar att partiet skulle ha fått ett sämre valresultat om även icke-röstarna deltagit i valet.